

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

**Vývoj fat shamingu a pohledu na obezitu v českých
médiích:
případová studie zobrazení Haliny Pawlowské**

Bakalářská práce

Autor/ka práce: Barbora Šabatová

Studijní program: Mediální studia

Vedoucí práce: doc. PhDr. Irena Reifová, Ph.D.

Rok obhajoby: 2024

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 29.7.2024

Barbora Šabatová

Bibliografický záznam

ŠABATOVÁ, Barbora. *Vývoj fat shamingu a pohledu na obezitu v českých médiích: případová studie zobrazení Haliny Pawlowské*. Praha, 2024. 40 s. Bakalářská práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí bakalářské práce doc. PhDr. Irena Reifová, Ph.D.

Rozsah práce: 58 212 znaků včetně mezer

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá proměnami v informování bulvárních médií o vzhledu Haliny Pawlowské. Práce sestává z teoretické a praktické části. První kapitola teoretické části mapuje stigmatizaci obezity, fenomén fat shaming a jeho důsledky v sociologickém kontextu. Druhá kapitola se soustřeďuje na roli krásy a jejích proměn v různých obdobích, společenského důrazu na vzhled a vliv médií na vnímání lidského těla.

Praktická část představuje Halinu Pawlowskou a kontextualizuje mediální zájem o její vzhled. Dále se praktická část věnuje obsahové analýze bulvárních článků zaměřujících se na postavu Haliny Pawlowské z let 2011 až 2024. Analyzované články jsou rozděleny do čtyř kategorií, na základě způsobu, kterým ke zostuzování vzhledu dochází. Na základě analýzy se práce snaží popsat vývoj fat shamingu a zostuzujících tendencí bulvárních médií za sledované období.

Abstract

This bachelor's thesis deals with changes in tabloid media reporting on Halina Pawlovská's appearance. The work consists of a theoretical and a practical part. The first chapter of the theoretical part maps the stigmatization of obesity, the phenomenon of fat shaming and its consequences in a sociological context. The second chapter focuses on the role of beauty and its changes in different periods, the social emphasis on appearance and the influence of the media on the perception of the human body.

The practical part presents Halina Pawlowska and contextualizes the media interest in her appearance. Furthermore, the practical part is devoted to the content analysis of tabloid articles focusing on the character of Halina Pawlovská from 2011 to 2024. The analyzed articles are divided into four categories, based on the way in which the appearance is denigrated. Based on the analysis, the work tries to describe the development of fat shaming and derogatory tendencies of tabloid media during the observed period.

Klíčová slova

Fat shaming, obezita, krása, stud, stigma, bulvár, Halina Pawlowská

Keywords

Fat shaming, obesity, beauty, shame, stigma, tabloid, Halina Pawlowská

Title/název práce

Vývoj fat shamingu a pohledu na obezitu v českých médiích: případová studie zobrazení

Haliny Pawlowské

The Development of Fat Shaming and Views on Obesity in Czech Media: A Case Study of

Halina Pawlowská

Obsah

Úvod	8
1. Fenomén fat shaming	9
1.1 Vymezení pojmu	10
1.2 Proměny vnímání tloušťky	10
1.3 Důsledky pro jedince a společnost.....	11
1.4 Zostuzování v sociologickém kontextu	12
1.4.1. Stud.....	12
1.4.2. Zostuzování	13
1.4.3. Teorie sociálního srovnávání	13
1.4.4. Sociální stigma	13
1.4.5. Sociální deviace.....	14
1.4.6. Etiketizační teorie.....	14
1.4.7. Teorie morální paniky	14
1.5. Stigma spojené s obezitou.....	15
1.6. Reakce na diskriminaci obezity	16
2. Vliv médií na vnímání lidského těla.....	17
2.1. Ideál krásy	17
2.1.1. Historický vývoj ideálů ženské krásy v západní společnosti	17
2.1.2. Rozdíly mezi muži a ženami	18
2.1.3. Současný vliv ideálů krásy na společnost	19
2.2. Role médií ve formování tělesného obrazu	20
2.3. Propagace normativních tělesných ideálů v nových médiích.....	21
3. Praktická část.....	22
3.1. Metodika výzkumu	22

3.2. Rizika výzkumu	22
3.3. Výzkumný vzorek	22
3.4. Představení Haliny Pawlowské jako mediální osobnosti	22
3.5. Bulvární média	23
3.6. Analýza fat shamingových tendencí bulvárních článků vůči Halině Pawlowské. 23	
3.6.1. Vytváření senzací	24
3.6.2. Utvrzování skrze jiné osobnosti	25
3.6.3. Hledání souvislostí mezi postavou a rodinným životem.....	26
3.6.4. Vytváření spekulací o životním stylu.....	27
3.7. Hodnocení	28
Závěr.....	29
Summary.....	30
Použitá literatura.....	31
Teze bakalářské práce.....	39

Úvod

Pro téma své bakalářské práce jsem zvolila fat shaming a důraz na krásu a vzhled v médiích. V naší společnosti je vzhled významným měřítkem hodnoty člověka, k péči o něj jsme vedeni již od dětství stejně jako k posuzování vzhledu druhých. Odsuzování a zostuzování lidí na základě velikosti jejich postavy je dnes společenskou normou.

Halina Pawlowská působí v českém mediálním prostředí již od konce 80. let, prosadila se jako moderátorka, spisovatelka nebo scénářistka. Ovšem její osobnost a kariéra je bulvárními médii často upozadována ve srovnání s informováním o spisovatelčině vzhledu.

V první kapitole teoretické části definuji fat shaming a jeho dopady na jednotlivce a společnost. Dále mapuji jeho kořeny a vývoj společenské stigmatizace obezity. Velkou podkapitolu teoretické části tvoří zostuzování a sociologické teorie soustředící se na odchýlení od společenských norem a jevy s touto problematikou spojené. Druhá kapitola teoretické části se věnuje vlivu vzhledu, především krásy, na společnost. Soustředí se spíše na ženy, jelikož jsou svým vzhledem společensky svazovány více než muži. Závěrem teoretické části mapuji roli médií v utváření pohledu na tělesnou identitu sebe i druhých.

V praktické části jsem podrobila obsahové analýze články věnující se postavě Haliny Pawlowské z let 2011 až 2024. Během sledovaného období nedošlo k výrazné změně narativu bulvárních textů, ale jejich četnost se během posledních pěti sledovaných let snížila.

Cílem práce je zjistit, jak se v průběhu let proměnilo vnímání postavy Haliny Pawlowské bulvárními médii a do jaké míry je její vzhled spojován s pracovním životem. Ve snaze o podrobnější uchopení tohoto tématu jsem se rozhodla zúžit analyzované období na roky 2011 až 20124 a vyhnout se srovnávání úseků po pěti letech, jak bylo v tezi původně plánováno. Původně dvě plánované kapitoly Vliv médií na vnímání lidského těla a Ideál krásy jsem sloučila v jednu, jelikož si byly svými tématy velmi podobné.

1. Fenomén fat shaming

S fungováním naší společnosti jsou média natolik provázána, že jejich účinky a dopady na jednotlivce od ní nemůžeme oddělovat (Jiráček, Köpplová, 2015, s. 303). Souvisí s tím i přijímání tělesných ideálů, které jsou nám skrze mediální obsahy podávány. Na naše body image mají prostředím formované tělesné ideály značný vliv, ty se však v průběhu času mění. Za symbol krásy pravěku dnes považujeme Věstonickou Venuši, pro 21. století je to i přes trend diverzifikace vysoká, hubená žena s postavou topmodelky (Fialová, Krch, 2012). I přes snahu o inkluzivitu a otevřenost vůči odklonu od normativu tělesných ideálů ve společnosti čelí lidé neustálému tlaku na svůj vzhled. Tento problém se dotýká všech bez ohledu na věk nebo gender, ale na ženy přesto dopadá mnohem více (Engeln, 2017).

Pro pochopení dopadů stigmatizace obezity ve společnosti je nejprve důležité zmapovat kořeny problémů. Výše zmíněná Věstonická Venuše nebyla v době svého vzniku symbolem krásy, nýbrž plodnosti (Lipovetsky, 2007, s.111). Dnes bychom však ženu takové postavy nazývali obézní.

„*Ve zdravém těle zdravý duch*“ – heslo prohlašované již od dob antiky, platí i dnes? I přes to, že se jako společnost snažíme argumentovat zdravím a fyzickou zdatností, upřednostňujeme estetiku a celkový dojem těla. Lidé s nadváhou vedoucí zdravý životní styl jsou vystavováni posměškům a zostuzování, naopak ti, kteří splňují tělesné ideály, ale mají nezdravé návyky, jsou konfrontováni zřídka.

Tlaku na vzhled čelí ženy dlouhodobě více než muži. Zatímco žena je se svým tělem hluboce svazována, od útlého věku je vedena k důkladné péči o svůj zevnějšek a sebereprezentaci, u muže hraje vyšší roli rozum, práce a materiální zajištění (Fialová, Krch, 2012, s.28)

Časopisy již koncem 19. století inzerovaly produkty na hubnutí a zesměšňovaly tlusté lidi. 20. léta 20. století pak s rozvojem spotřebního průmyslu napomohla rozšíření dietní kultury a s ní spojených produktů. Může se zdát, že stigma spojené s obezitou přišlo s rozvojem zdravotnictví a rozšířením povědomí o rizicích nadváhy, ve skutečnosti to však byl mnohem dříve společensko-kulturní problém. Dodnes hraje pro mnoho lidí v otázce hubnutí zásadnější roli společenské přijetí než zdravotní benefity (Farrell, 2011).

1.1 Vymezení pojmu

Fat shaming je termín používaný k popisu diskriminace nebo ponižování jednotlivců kvůli jejich váze, tvaru těla nebo stravovacím návykům. Tento typ chování může zahrnovat zesměšňování, ponižující poznámky nebo systematické společenské znevýhodňování osob na základě jejich postavy či hmotnosti. Cílem tohoto posměšného chování bývá mnohdy snaha pomoci druhému najít motivaci ke změně životního stylu. Efekt je však spíše opačný, fat shaming často přispívá k nabírání hmotnosti (Suarez-Angelino, 2023).

Pozitivní vliv fat shamingu se v ničem neprokázal, většinou vytváří u zesměšňovaných osob špatný vztah k jídlu, který posléze způsobuje závažnější zdravotní komplikace. Zároveň vyvolává stud a strach z odsouzení okolím, což odvádí lidi od vyhledání pomoci odborníků a způsobuje jejich uzavírání do sebe a odmítání aktivního života (Fletcher, 2023). Lidé zesměšňující ostatní za jejich těla, především tloušťku, se většinou s problémy se svou váhou sami nikdy nepotýkali (Gunnars, 2022).

1.2 Proměny vnímání tloušťky

Ještě před koncem 19. století si mohli dovolit ztloustnout pouze bohatí. Ale s příchodem industrializace a urbanizace se karty obrátily a krom mnoha jiných věcí se proměnila i naše těla. Morbidní obezita byla v průběhu 18. a 19. století zesměšňována a brána za podobnou abnormalitu jako například *dwarfismus*, ale zde nešlo primárně o zesměšnění tloušťky, nýbrž jinakosti. Zobrazení obézních šlo však již na přelomu 19. a 20. století do extrému, například „*fat cats*“¹ byli prezentováni chamtivě, celkově jen s negativními konotacemi a hlavně obézní. Ženské „*fat cats*“ představovaly starší neatraktivní ženy, které již mohly oslovit pouze svými penězi, i zde je tedy vidět vyšší tlak a důraz na ženský vzhled a krásu oproti mužům, ač hlavním cílem je vyobrazit negativně tloušťku (Farrell, 2011). Později však nebyli v různých karikaturách a „*fat jokes*“ pouze bohatí a politicky činní muži, ale především ti ze střední třídy, což poukazovalo na tehdejší širší dostupnost potravin a sedavější styl života. Zajímavý je v tomto případě kontrast vnímání tloušťky, která se dříve týkala jen bohatých, s lidmi z nižších tříd. Zatímco dříve tloušťka poukazovala na prosperitu člověka, záhy se stala symbolem lidí hloupých a bez sebekontroly (Farrell, 2011).

V průběhu 20. století s rozvojem technologií a vyšší dostupností potravin bylo pro lidi snazší nabrat hmotnost a udržet si ji, ale již ve druhé polovině 19. století dorazila vlna obavy z tloušťky

¹ Fat cat – bohatá a mocná osoba, která ke svému jmění přišla nepoctivou cestou (Political Dictionary, n.d.).

a „zázračné“ produkty pro hubnutí. V 10. letech 20. století přišla reakce na tyto přípravky – Americká lékařská asociace vydala seznam neúčinných a nebezpečných „léků na obezitu“. Sedavá zaměstnání a městský život způsobily nižší přísun pohybu, který jako jeden z několika faktorů také přispěl k tloušťnutí střední třídy. Mezi bohatými se rozmohl trend štíhlosti na důkaz sebeovládání a distancování se od tloušťky lidí střední třídy, kteří s nově získaným přístupem k průmyslově zpracovaným potravinám a celkově lepšími možnostmi neuměli nakládat (Farrell, 2011).

I přes různé proměny vnímání tělesného vzhledu během 20. století dodnes přetrvává negativní nahlížení na tloušťku napříč společnostmi. Stal se z ní společenský nepřítel, se kterým je třeba bojovat. V posledních letech však dochází k proměnám postoje k různým tvarům těl a postavám, minimálně v mediálním prostoru. Tyto proměny však příliš nedopadají do reálné společnosti a tloušťka je stále vnímána velmi negativně. Dokud si lidé vysmívající se druhým za vzhled těla neuvědomí, že svým jednáním problém pouze zhoršují, nedojde ke zlepšení celé situace (Vojtko, 2024).

1.3 Důsledky pro jedince a společnost

Fat shaming dopadá jak na psychické, tak na fyzické zdraví, zvyšuje riziko nízkého sebevědomí, úzkostí a deprese, poruch příjmu potravy a v závažných případech i sebevražd. Nemluvě o tom, že jeho účinky dopadají na celou společnost, která následně přispívá u ostatních k odsuzování lidí větších postav, aniž by si to uvědomovali (Fletcher, 2023). Prostředí tolerující nebo dokonce iniciující zesměšňování lidí s nadváhou či obezních přináší širokou škálu negativních efektů včetně chronického stresu, který může být spouštěčem psychosomatických onemocnění a jiných trvalých problémů spojených s psychickým i fyzickým zdravím (Major, 2014).

Fat shaming často přináší negativní body image, což vzbuzuje v člověku neustálou snahu o vylepšení vzhledu svého těla pro nabytí pocitu uznání (Villnes, 2023). Body image, neboli tělesné sebepojetí, označuje smýšlení jedince o jeho vlastním těle. Toto smýšlení není ovlivněno pouze vlastním prožíváním a zkušenostmi, ale také kulturním prostředím, které klade nároky na vzhled a funkčnost těla. Skládá se ze tří částí: kognitivní (poznání vlastního těla, jeho velikosti a tvary), emocionální (vztah k vlastnímu tělu a jeho hodnota) a činnostně regulativní (behaviorální – rutiny, zvyky, péče o tělo) (Fialová, Krch, 2012, s.29). S negativní body image souvisí i vznik poruch příjmu potravy, k nimž jsou lidé vystavováni posměškům za vzhled svého těla velmi náchylní. Častým kompenzačním mechanismem u osob obezních nebo s

nadváhou je zajištění stresu, což vede k dalšímu nabírání hmotnosti a možnému rozvoji záchvatovitěho přejídání. Stud a znechucení nad sebou samým doprovází tuto poruchu, což opět přispívá k izolaci od ostatních a uzavírání se bez vyhledání pomoci (Fletcher, 2023). I přes širokou osvětu a prevenci nedochází u mnoha obézních a s nadváhou k diagnóze poruch příjmu potravy (dále PPP). Stále je společensky přijímáno, že k PPP jsou náchylné pouze mladé hubené ženy a ostatních skupin se tato problematika týká minimálně (Monaco, 2018). Mezi osobami, jejichž postava bývá často terčem kritiky, může dojít k rozvoji dysmorfofobie² (angl. Body dysmorphia), která následně komplikuje snahu nemocných o zlepšení vztahu k jídlu a ke svému tělu. Weight bias³ také způsobuje u zasažených osob rozvoj úzkostí a depresí, které jsou mezi těmi, kteří se potýkají s obezitou, velmi časté. Zvýšený výskyt depresí navíc přináší větší riziko sebevražd (Gunnars, 2022).

Dopady na fyzické zdraví jsou navázány na psychiku. Jak je výše uvedeno, stres z diskriminace na základě hmotnosti vede obézní k dalšímu nabírání hmotnosti, což jen prohlubuje zdravotní komplikace. PPP způsobují hormonální nerovnováhu, únavu, ztrátu menstruace, selhání orgánů a v závažných případech mohou být fatální. Tak jako u jiných poruch se neléčení s PPP mnohdy uchylují k nadužívání alkoholu nebo jiných návykových látek, jehož důsledky jen přispívají ke zhoršení zdravotního stavu (Villines, 2023).

1.4 Zostuzování v sociologickém kontextu

Zostuzování v sociologickém kontextu je proces, kdy je jedinec nebo skupina veřejně kritizována, ponižována nebo dehonestována za určité chování, postoje nebo vlastnosti, které jsou považovány za nepřijatelné nebo odlišné od společenských norem. Zostuzování různých lidských atributů vyvolává v jednotlivcích pocit méněcennosti a selhání. Jen drobná poznámka může v člověku vyvolat spirálu zpochybňování sebe sama. Tato kapitola se však zaměřuje na zostuzování skupin, mezi které se řadí fat-shamingové tendence vůči lidem napříč společnostmi (Leeming, 2004).

1.4.1. Stud

Stud (angl. shame) je jednou ze základních lidských emocí. Max Scheler ve svém díle *O studu*

² Porucha, která v trpících způsobuje zkreslenou představu o vzhledu svého těla, vede je k neustálé kritice a přílišnému pozorování sebe sama. Okolí nemocného přitom jeho vzhled považuje za normální (Fialová, Krch, 2012, s. 192).

³ Weight bias, předsudek, který se týká negativních postojů, stereotypů a diskriminace jedinců na základě jejich váhy a velikosti těla. Kvůli neustálým posměškům, horšímu zacházení a sníženému sebevědomí se zasažení izolují a vyhýbají hledání pomoci (National Eating Disorders Collaboration, n.d.).

píše, že stud je člověku stojícímu mezi zvířaty a vyšší mocí vlastní, jelikož prožívá jak nad zvířecí akty, jako je milování nebo myšlení, tak jako se zvířaty společný strach nebo úzkost (Scheler, 1993). Stud v nás vyvolává pocit méněcennosti – nemyslíme si, že jsme dost dobří. Setkáváme se s ním již od dětství. Jestliže jsme pocitu studu vystavováni příliš často od útlého věku, přenášíme si jej do dospělosti, což se negativně promítá ve všech životních aspektech (Rataj, 2024).

1.4.2. Zostuzování

Zostuzováním se míní sociologický proces, kterým jsou jedinci odsuzováni za určité chování, vzhled nebo názory, jelikož jsou považovány za nepřijatelné pro společenské hodnoty. Může cílit jak na jednotlivce, tak na skupiny. A dochází k němu nejen naživo, ale i v online prostředí. Přispívá k nízkému sebevědomí a lidem jemu vystavovaným může zhoršovat schopnosti zařazení se do společnosti a přinášet psychické problémy (Diller, 2014).

1.4.3. Teorie sociálního srovnávání

S touto teorií přišel v padesátých letech americký sociální psycholog Leon Festinger, který svou hypotézu argumentoval instinktem přežití, který pro dnešní společnost nepředstavuje zásadní roli ve fyzické zdatnosti pro svou obranu, ale spíše o zvládnání fungování ve společnosti, abychom z něj mohli co nejvíce profitovat (Cherry, 2024).

Srovnáváním sebe sama s ostatními v různých životních aspektech, jako je vzhled, kariéra nebo navazování vztahů, přináší pocit přiřazení sociální hodnoty, kterou můžeme vnímat jak pozitivně, tak negativně. Srovnáváme se totiž s lidmi, které považujeme v daných kritériích za lepší než sebe, což může vést k motivaci pro vlastní zlepšení, ale mnohdy také ke snížení sebevědomí. Naproti tomu lidé, které považujeme za slabší než sebe, sice většinou přináší pocit úlevy z toho, že si někdo jiný vede hůř než my, ale také se může stát, že se budeme cítit ohrožení tím, že bychom se také mohli zhoršit. Přehnané srovnávání s ostatními a stavění své hodnoty pouze na něm může způsobovat závažné psychické problémy, vést k izolaci od okolí, ke studu, nízkému sebevědomí nebo až k depresím (Nortje, 2020).

1.4.4. Sociální stigma

Stigmatizace se může podle *Velkého sociologického slovníku* objevovat ve třech významech: rány na těle související s náboženskou hysterií, degenerativní (související s oligofrenií) nebo jako sociální předsudky. Stigmatizace jako forma předsudku je do značné míry spouštěčem

negativního hodnocení druhých, kterým přináší tato etiketizace narušení identity, pocit odloučení, ale i desocializaci (Petrušek a kol. 1996).

1.4.5. Sociální deviace

Za sociální deviaci považujeme širokou škálu odchylek od společenských norem, nejedná se pouze o trestnou činnost nebo protispolečenské chování, ač se mezi sociální deviace také řadí. Západní sociologie pro důraz na každé odchýlení od normy rozlišuje deviace na pozitivní a negativní. Za sociální deviaci tedy považujeme nedodržování norem stejně jako jejich přehnané následování (Petrušek a kol. 1996).

1.4.6. Etiketizační teorie

Teorie nálepkování (angl. labelling theory) se zabývá vyčleňováním osob nesplňujících sociálně-kulturní normy z kolektivu. Tvrdí, že vybočující nebo deviantní chování není bytostně dané, ale spíše prohlubované v návaznosti na jeho vnímání a reakce společnosti. Etiketizační teorie zkoumá ty jevy, které nejsou objektivně deviantní, ale společnost je za deviantní považuje (Petrušek a kol. 1996).

Nálepkování rozlišuje teorie na dva typy: formální a neformální. Formální nálepkou jednotlivci připíše osoba, která má formální status a autoritu k rozeznání deviantního chování, například psychiatr nebo policista. Neformální naopak připisují jiným lidé bez příslušné autority, například učitelé žákům ve škole.

Samotné činnosti, vzhled, nebo jiná forma sebe prezentace nemusí nutně být špatné, pokud je za špatné nepovažuje společnost. Což dává prostor široké škále věcí, které mohou být považovány za deviantní, ať už se jedná o skutečné spáchání zločinu, vyznávání v dané oblasti nerozšířeného náboženství, sexuality či tvaru postavy (Nickerson, 2023).

1.4.7. Teorie morální paniky

Autorem teorie morální paniky je jihoafrický sociolog a kriminolog Stanley Cohen, ve své práci se inspiroval Howardem Beckerem, který ve své knize *The Outsiders* rozvíjí teorii nálepkování. Cohen svou teorii popsal v díle *Folk Devils and Moral Panics*, ilustroval ji na příkladu konfliktu dvou britských subkultur, *Modes and Rockers*. Tyto dvě skupiny mladých lidí, z nichž každá vyznávala jiný módní, hudební, ale i celkový styl, sebou vzájemně opovrhovaly. Docházelo mezi nimi k různým fyzickým konfliktům, které však nebyly tak vyhrocené, jak britská média

informovala. Zobrazovala je jako mladé výtržníky, poukazovala skrz ně na morální úpadek mladé generace a vytvořila z nich folk devils. Nezanedbatelnou roli v rozšiřování morální paniky hrají právě média. Ta často pro vyšší dosah a sledovanost zveličují závažnost rozebírané problematiky, čímž paniku pouze prohlubují (Frothingham, 2023).

Morální panika je pocit strachu a rozhořčení, rozšířený v celé komunitě, který je vyvoláván dojmem ohrožení kulturních hodnot, bezpečnosti nebo zájmů specifickou skupinou, *folk devils*. Znepokojení, které morální panika přináší, je založené na setkání s jevy nebo skupinou lidí, kteří vybočují od společenské normy. Folk devils jsou lidé, jejichž společný zájem či vlastnost se staly společensky stigmatizovány (Frothingham, 2023).

Tuto teorii lze však na vnímání obezity aplikovat pouze omezeně. Příkladem může být stereotypizace a zjednodušování zobrazení obézních lidí v mediálním prostředí, což zvyšuje pocit individuální odpovědnosti a přehlíží systémové problémy, jako například socioekonomickou situaci.

1.5. Stigma spojené s obezitou

Tak jako jiné formy stigmatu je i stigma spojené s obezitou závislé na historicko-kulturním kontextu, pohled na tloušťku se mění podle místa a času. Společensky tolerovaná forma diskriminace na základě hmotnosti, velikosti či tvaru postavy se může dotýkat lidí různých tvarů, nejčastěji dopadá na ty s nadváhou nebo obezitou (National Eating Disorders Collaboration, n.d.). Zesměšňování tlustých lidí přišlo mnohem dříve, než lidé zjistili, jaká zdravotní rizika může nadváha přinášet. V současné konzumní společnosti, jež udržuje v chodu odvětví, která profitují z dietní kultury, je složité odbourat celospolečenské stigma (Farrell, 2011, kap.2).

Prvními protagonisty diet, hubnutí a odporu k tloušťce byli William Banting a Helen Densmore. Oba odmítali poznatky svých doktorů, kteří jim říkali, že nabírání hmotnosti s věkem je normální, a rozhodli se se svou tloušťkou vypořádat sami. Banting vydal roku 1863 knihu *Letter on Corpulence, Adressed to the Public*, která se stala čtenářsky velmi oblíbenou. Densmore se rozhodla reagovat na Bantingův návod na hubnutí, který vylepšila o projímadlo, jelikož lidé držící jeho dietu často trpěli zácpou. Svůj projímavý čaj, který se stal brzy velmi populárním, prodávala v balení za 2 dolary. Zákazníci pak byli naváděni ke konzumaci dvou malých jídel denně, pokud k redukci hmotnosti stále nedocházelo, mohl být postupnými restrikcemi doporučen až měsíční půst. Tloušťka byla tehdy vnímána jako problém estetický, nikoliv

zdravotní (Farrell, 2011, kap. 2).

Novějším příkladem této problematiky, pohledu na tloušťku a vztahu ke svému tělu v závislosti na prostředí, je studie provedená v 90. letech profesorkou Anne Becker na Fidži (Engeln, 2017, s. 154). Před příchodem televize bylo v místní kultuře běžné cenit si větších postav a motivovat dívky k nabírání hmotnosti. S konzumací mediálních obsahů ve formě filmů a seriálů, které prezentovaly „ideální typ postavy“ západní kultury vycházející z Americké produkce začalo však mnoho dívek pociťovat tlak na změnu svého vzhledu, což vedlo k rozšíření poruch příjmu potravy a negativnímu vnímání vlastního těla.

Další ukázkou převažování společenského tlaku nad zdravím je studie provedena roku 2005 na Kalifornské Univerzitě Lindo Baconem a dalšími odborníky na výživu (Farrell, 2011, kap.1). V této studii byly vybrané ženy s nadváhou rozděleny do dvou skupin. Skupina 1 se držela restriktivní diety a cvičení, naopak skupina 2 byla povzbuzována k dodržování zdravého stravování, naslouchání vlastnímu tělu, pohybu pro zábavu a účasti v diskusní skupině pro přijímání tloušťky. Během dvouleté studie se ukázalo, že ženy z první skupiny sice dokázaly zhubnout, ale nebylo to pro ně udržitelné a velká část z nich nabrala hmotnost zpět, nebo dokonce opustila program. Jejich zdraví se nezlepšilo, a naopak se jim spíše snížilo sebevědomí. Oproti tomu druhá skupina žen sice nezhubla, ale podařilo se jim zlepšit své zdraví, pravidelně se hýbat a zvýšit své sebevědomí i přes to, že nejsou hubené. Tyto závěry potvrzují, že zdraví není v přímé souvislosti s naší velikostí, ale spíše s našimi návyky a vztahu k vlastnímu tělu (Farrell, 2011, kap. 2).

1.6. Reakce na diskriminaci obezity

Stigmatizace tloušťky přišla do naší kultury koncem 19. století a svou sílu si přes různé proměny napříč dekádami udržela dodnes. V opozici jí stojí mnohá hnutí, která se snaží odbourat společenský odpor vůči lidem obézním nebo s nadváhou.

Prvním velkým aktivistou v boji proti znevýhodňování tlustých lidí byl Bill Fabrey, který nechtěl přihlížet tomu, jak je zacházeno s jeho ženou Joyce kvůli její postavě. Roku 1969 založil *National Association to Advance Fat Acceptance (NAAFA)*, neziskovou organizaci na podporu práv tlustých osob a zlepšování jejich kvality života (Osborn, n.d.). Tato dodnes fungující organizace přispívá k odstranění marginalizace tlustých lidí a její působení zdvihlo vlnu dalších aktivistických hnutí, která se snaží čelit útlaku vůči diskriminovaným skupinám (Farrell, 2011, s.142).

Dalším hnutím napomáhajícím lidem k přijetí své postavy je Body Positive, založené roku 1996, které prosazuje přijetí těla bez ohledu na velikost a tvar. Klade si za cíl rozšířit povědomí o důležitosti upřednostnění celkového zdraví nad vzhledem.

Boj proti stigmatizaci a za přijetí tělesné rozmanitosti je dlouhodobý proces, který vyžaduje neustálou práci a angažovanost. Jako západní společnost jsme orientováni na výkon a vzhled našeho těla pro mnohé určuje hodnotu člověka (Vojtko, 2024). V posledních letech došlo k výraznému zlepšení, bez kterého by se nadále prohlubovalo psychické zatížení dopadající na ty s nekonvenčními těly. Iniciativy jako NAAFA nebo Body Positive a další ukazují, že změna je možná, a že přijetí svého těla a odmítnutí společenského nátlaku může vést k zdravějšímu a šťastnějšímu životu pro všechny (Ferguson, 2024).

2. Vliv médií na vnímání lidského těla

2.1. Ideál krásy

Ideál krásy je sociální konstrukt, který se proměňuje s prostředím a obdobím. Vyjma starověkého Řecka se ideály krásy zaměřují spíše na ženy (Fialová, 2006). Ovlivňují je média, populární kultura, ale také módní průmysl. V západní společnosti je na vzhled kladen vysoký důraz. Zásadním měřítkem je mladistvost, k jejímuž dosažení je mnoho lidí ochotno vynaložit velké množství peněz za chirurgické zákroky, různé procedury nebo kosmetické přípravky. Přibližování se společenským ideálům nepřináší pouze pocit zapadnutí do společnosti, ale dodává člověku větší sebevědomí a vnímání vlastní přitažlivosti (Samuel, 2023).

2.1.1. Historický vývoj ideálů ženské krásy v západní společnosti

Ženy byly od nepaměti symbolem mateřství a plodnosti, ale více atributů se jim až do příchodu renesance nedostalo. Musely se podřídit mužům a sloužily jako prostředník k získání moci skrze uzavírání sňatků a plození dětí. Až do rozmachu osvícenství v 18. století byla krása spojována s dobrotou a mravními ctnostmi, a ošklivost naopak s neřestí a jinými prohřešky. Dříve byla krása výhradně určena pro vyšší vrstvy a ostatním nepřístupná. Pro důraz na krásu a estetičnost ženství bez ohledu na původ a společenskou třídu skrze mediální obsahy byl zásadní rozmach tiskovin pro ženy. Během 19. století vzniklo mnoho časopisů pro ženy, které se prodávají dodnes, jako například *Vogue* nebo *Harper's Bazaar*. Krása se stává konzumním zbožím a od 20. století se hlavním zdrojem inspirace ke zkrášlování stávají ženské časopisy (Lipovetsky, 2007, s.167). Ženám začalo být podněcováno, aby se o sebe více staraly a dbaly na svůj zevnějšek a díky demokratizaci společnosti byla překonána třídní bariéra, která do té

doby nutila pěstovat svou krásu pouze bohaté ženy, takže se péče o svůj zevnějšek stala nově problémem i chudších vrstev. Z generačně předávaných „klíčů ke kráse“ se stalo zboží, ke kterému se mohly skrze časopisy dostat všechny ženy bez ohledu na věk nebo původ (Lipovetsky, 2007).

Po 1. světové válce sice začaly ženy odhalovat více své kůže, avšak důraz byl kladen spíše na make-up a upravené vlasy. Během 30. let se ženy vrátily k více zahalujícímu oblečení a oproti 20. letům se kladl vysoký důraz na útlý pas a poprsí. S 50. lety je neodmyslitelně spojena hollywoodská hvězda Marilyn Monroe, jejíž postava plných boků, výrazného poprsí a útlého pasu byla pro ženy v tehdejší době vzorem. V 60. letech ji však vystřídala britská modelka Twiggy, která se svou drobnou postavou zbořila tehdejší ideály krásy a přinesla nový standard. Její sláva však ženám spíše ublížila, jelikož dosažení podobného vzhledu je pro většinu žen nerealistické. Došlo tedy k výraznému nárůstu poruch příjmu potravy a negativní body image (Fialová, 2006).

Zmírnění ideálů ženské krásy přišlo v 80. letech s fitness a odklonem k celkové životosprávě od upřednostňování vyzáblosti. Fitness kultura zůstává trendy i v současné době a přispívá k rozmanitosti tělesných ideálů. Oproti tomu 90. léta se vrátila k extrémní štíhlosti, kterou namísto Twiggy reprezentovala modelka Kate Moss (Fialová, 2006).

V novém tisíciletí s rozmachem sociálních médií jsou ženy v násobně větší míře vystavovány ideálům krásy. Ty se však rozšířily – pro desátá léta je příznačná influencerka Kim Kardashian, která se svými umělými hýžděmi posílila trend širokých boků a velkých stehén.

Jako společnost zvyklá na posuzování lidské hodnoty na základě výkonu jsme naučeni přísně hodnotit vzhled sebe tak jako ostatních. Dle vzhledu člověka mu přiřazujeme místo na společenském žebříčku. Tento tlak cílí především na ženy, které pro zvýšení své atraktivity vynaloží značné úsilí a investují do své krásy velké množství peněz (Fialová, 2006). I přesto však sílí proud udržitelné módy, šetrnější kosmetiky vůči životnímu prostředí a nastavování realistických standardů, což by mělo ženám odebrat z beder tlak a očekávání toho, jak být správně krásné.

2.1.2. Rozdíly mezi muži a ženami

Ideály mužské krásy, tak jako ženské, prošly významným vývojem. Ve starověku byla oslavována mužská krása jako symbol fyzické zdatnosti a ženský vzhled byl upozaděn (Lipovetsky, 2007, s.118). S rozmachem renesance během 15. a 16. století, do jejíž doby bylo

ženským posláním plodit potomky a podřídít se mužské moci a síle, nastoupil kult „krásného pohlaví“ a role se vyměnily. Ač obdiv vzhledu ženám přinesl novou společenskou roli, která pro ně byla specifická, utvrzovala zároveň jejich křehkost a slabost v porovnání s muži (Lipovetsky, 2007).

„... Historický průlom krásného pohlaví bychom proto neměli interpretovat jako novou podobu vypovězení žen, nýbrž jako jeden z prvních milníků novodobé dynamiky, která vedla k uznání nároků žen na lidskou a společenskou důstojnost.“ (Lipovetsky, 2007, s.139)

Díky dlouho budovaným genderovým rolím je v současnosti mužská krása upozadována. Ač jsou muži od mládí vedeni k péči o svůj vzhled mnohem méně než ženy. Diverzifikace mužských postav je v porovnání s ženskými v mediálních obsazích opomíjena, dochází k ní, ale v mnohem menší míře než u žen. Muž je stále ve velké míře zobrazován vysoký a s vypracovanou postavou. Tento model je však nerealistický a mužům dlouhodobě škodí. Kult vysokého mužského těla je v naší kultuře hluboce zakořeněn, výška je měřítkem atraktivity i úspěchu a mnoha mužům snižuje sebevědomí při navazování romantických vztahů, ale i v běžném životě (Ali, 2021).

2.1.3. Současný vliv ideálů krásy na společnost

V dnešní době čelí lidé velkému tlaku na vzhled, především skrze média a sociální sítě. Kultura influencerů, celebrit a kladení vysokého důrazu na přejímání stylu života z online prostředí přináší mnoho celospolečenských problémů.

Tlak na vzhled a krásu je směřován především na ženy, u mužů hraje stále výraznější roli společenský status nebo kariéra (Fialová, Krch, 2012, s.28). Ženám je vyčítáno utrácení peněz za kosmetické procedury a oblečení, ale zároveň se od nich očekává reprezentativní vzhled a péče o sebe sama. Tato problematika přímo souvisí s fungováním konzumní společnosti – ženám je na jednu stranu vštěpováno, že mají vypadat krásně a jít s trendy, ale ty jsou příliš rychlé a často se obměňují, díky čemuž dochází k nadměrné spotřebě zboží. To je pak ženám opět vyčítáno, jelikož *fast fashion* je odvětví spojené se špatnými pracovními podmínkami pro své zaměstnance a negativními dopady pro životní prostředí (Hayes, 2024).

„Don't blame the player, blame the game.“, citát, který tuto situaci dobře vystihuje, neboť lidé přizpůsobující se mikro trendům chtějí zapadnout a jít s dobou, což je s omezenými finančními prostředky často nedosažitelné, a proto se uchylují k nakupování fast fashion. Dalším důvodem

může být inkluзивita velikostí v těchto obchodech, jelikož tradiční značky ne vždy pokrývají větší velikosti (Muentner, 2021). Zákazníci jsou tedy na jednu stranu vybízeni k využívání těchto obchodů ze stran influencerů, kteří dostávají za propagaci fast fashion zapláceno, ale zároveň jsou odsuzováni za podporu neudržitelného módního průmyslu a špatných pracovních podmínek (Manavis, 2023).

Dalším jevem souvisejícím se současnými ideály krásy je dietní kultura. Ta se v západní společnosti začala vyvíjet ve druhé polovině 19. století (Farrell, 2011, s.25). Překlenutí z obezity jako symbolu prosperity do znaku chudoby a nízkého sebeovládání je dnes stále aktuální. I přes velkou vlnu Body positivity hnutí, snahy o normalizování různých tvarů těl a odbourání předsudků, stále ve společnosti přetrvává kult štíhlého těla. Fenomémem posledních let se stal lék pro trpící cukrovkou druhého typu, *Ozempic*⁴. Ten získal svou popularitu mezi influencery a celebritami jako prostředek pro hubnutí. Díky nadužívání tohoto léku lidmi, kteří ho nepotřebují, dochází k prohlubování nerealistických tělesných ideálů ve společnosti a zároveň se nedostává v dostatečné míře k pacientům, kteří ho potřebují (Labos, 2024).

Pro zlepšení situace a vytvoření inkluзивního a bezpečného prostředí pro všechny bez ohledu na vzhled je třeba upustit od nerealistických standardů a připustit, že každý člověk je jedinečný a v reálném životě lidé nevypadají tak jako na sociálních sítích.

2.2. Role médií ve formování tělesného obrazu

Tělesný obraz i tělesné sebepojetí jsou významně ovlivněny médii. Jejich prostřednictvím jsou lidem již od útlého dětství podněcovány standardy, které mají lidé naplňovat, stejně tak jako zlozvyky a životospráva, kterým se mají vyhýbat, neboť neodpovídají společenskému ideálu (Ferguson, 2024). Koncept nastolování agendy, úzce související právě i s utvářením tělesného obrazu, tvrdí, že jsou to právě média, která mají ve svých rukou nastolování témat a vliv na utváření veřejného mínění (Brosius, Haas, 2017). Tím pádem i na konstruování vnímání našeho vzhledu. Je-li nám předkládáno, že postavy podobné naší jsou horší a méně hodnotné než jiné, přijmeme to za fakt a přestaneme věřit, že nás mohou ostatní akceptovat takové, jací jsme (Fialová, 2006, s.57).

„... Nejdiskutovanějším problémem je, že média vytváří falešný obraz o ženské kráse a jeho extrémní důsledek je zvýšený výskyt mentálních poruch příjmu potravy nejen u mladých dívek

⁴ Ozempic je lék na předpis pro lidi trpící diabetem druhého typu, který v těle zvyšuje produkci inzulínu, prodlužuje pocit sytosti a snižuje riziko srdečních onemocnění (Ghoshal, 2023).

a žen.“ (Fialová, Krch, 2012, s. 156)

2.3. Propagace normativních tělesných ideálů v nových médiích

Nová média, především sociální sítě, přinesla nové prostředky k propagaci tělesných ideálů. Došlo k rychlejšímu šíření nových trendů a nedosažitelných ideálů a iluzí krásy, která ve skutečnosti bez filtrů a úprav fotek není dosažitelná (Ferguson, 2024). Obsah na sociálních sítích je navíc často zveřejňován za účelem propagace produktů, které nás mají k normativním ideálům přiblížit, což jen přispívá k nadměrné spotřebě, která nemusí kýžený vzhled přinést. Uživatelé sociálních sítí se sami snaží vypadat v digitálním prostředí co nejlépe – prostřednictvím filtrů, pózování, nasvěcování nebo photoshopu dosahují ideálů, které neodpovídají skutečnosti. Vizuální zaměření sítí ve svých uživatelích utvrzuje důležitost fyzického vzhledu pro společenské postavení (Reilly, Hakimi, 2019).

V reakci na nerealistické ideály je médii v posledních letech propagována tělesná rozmanitost a tělesná pozitivita, která by měla lidem pomoci k přijetí vlastního těla. V prostředí sociálních sítí vzniká mnoho podpůrných komunit, které mohou být prostředníkem k navázání nových vztahů nebo k vyhledání odborné pomoci, například při léčbě poruch příjmu potravy apod. Rozšiřuje se navíc reprezentace mediálních tvůrců různých tvarů postav na sítích, kteří mohou prezentací svého životního stylu mnohým napomáhat s narovnáním vztahu k sobě a svému tělu (Ferguson, 2024).

„I když se mainstreamová média snaží o to pozitivní vnímání těla, tak bohužel v těch sociálně-kulturních normách, mezi běžnou populací, stále přetrvává 90-60-90 a mužská postava tvaru V.“ (Vojtko, 2024)

Tělesná diverzita je trendem posledních let, který je médii prezentován, což přináší signál pozitivní změny, která by měla přispět ke společenskému přijetí osob bez ohledu na jejich vzhled. Nicméně se jí zatím nedaří přenést z digitálního prostředí do reality a mnozí stále čelí posměškům za své postavy. Na sociálních sítích navíc souběžně s hnutím Body positivity stále dochází, především mezi mladými lidmi, k romantizaci poruch příjmu potravy, extrémní štíhlosti a nedosažitelných ideálů, což přináší protichůdné pohledy, které nadále přispívají k rozvoji negativní body image (Reilly, Hakimi, 2019).

3. Praktická část

V praktické části jsem analyzovala obsah článků o postavě Haliny Pawlowské z let 2011 až 2024. V úvodu jsem krátce popsala dosavadní mediální působení Haliny Pawlowské. Zbýlý úsek práce se následně věnuje analýze bulvárních článků.

3.1. Metodika výzkumu

Texty hovořící o postavě Haliny Pawlowské jsem podrobila kvantitativní a poté kvalitativní obsahové analýze, vyhledala jsem opakující se prvky a zaznamenala proměny v průběhu zkoumaného období. Texty jsem následně rozdělila do několika kategorií na základě jejich tématu nebo způsobu, kterým se snažily upoutat pozornost čtenářů. Vytvořila jsem čtyři kategorie: vytváření senzací, utvrzování skrze jiné osobnosti, hledání souvislostí mezi postavou a rodinným životem a vytváření spekulací o životním stylu.

3.2. Rizika výzkumu

Kategorie pro přiřazení analyzovaných článků jsem si vytvořila sama na základě své interpretace sdělení, takže jsou do značné míry subjektivní. U některých textů jsem mohla zaměnit fat shamingové tendence s běžným informováním o životě Haliny Pawlowské. Některé jevy jsem mohla vnímat jako více či méně urážlivé, než bylo v textu zamýšleno.

3.3. Výzkumný vzorek

Za svůj výzkumný vzorek jsem zvolila spisovatelku a moderátorku Halinu Pawlowskou, jejíž postava je dlouhá léta propíraným tématem českých bulvárních médií. Pro obsahovou analýzu textů jsem se rozhodla použít bulvární články z období let 2011 až 2024. Analýze jsem podrobila články z deníků *Blesk.cz*, *Super.cz* a *Aha!*.

3.4. Představení Haliny Pawlowské jako mediální osobnosti

Halina Pawlowská je česká spisovatelka, scénáristka, moderátorka a občasná herečka. Narodila se v březnu roku 1955 v Praze. Vystudovala scénáristiku a dramaturgii na FAMU. Během své pracovní kariéry vyzkoušela mnoho profesí, krom psaní scénářů a knih se věnovala novinářské práci, působila v deníku *Metropolitan* a později jako zástupkyně šéfredaktora v deníku *Telegraf*. Mimo jiné založila časopis *Šťastný Jim* a později také magazín *Glanc* (Novotný, Kudlová, 1998). Moderovala také mnoho pořadů. Mezi nejznámější patří talk show *Banánové rybičky* a v současnosti má svůj víkendový pořad *Omeletky* na Českém Rozhlasu Dvojka. Jejími nejznámějšími scénáristickými počiny jsou komedie *Vrať se do hrobu!* a *Díky za každé nové*

ráno. Napsala již přes 40 knih (Pawłowska, 2023), v nichž se věnuje především vztahům a lásce, které často podává tragikomickým způsobem sobě vlastním a inspiraci čerpá mimo jiné z vlastního života.

Krom své práce je však v Česku vnímána jako symbol tloušťky a věčné bojovnice s vlastní postavou. Ač tak mohla kdysi působit, sama se v posledních letech neprezentuje nespokojeně, ale spíše povzneseně a se sebestříjetím. Česká bulvární média při informování o jejích počinech upřednostňují komentování její postavy nad prací a mnoho Čechů si tak při její zmínce vybaví spíše její figuru než dílo.

Boj se svou postavou Pawłowska prý započala již během dospívání. Vyzkoušela mnohé diety, ale její váha vždy kolísala a za tloušťku byla často terčem posměšků a kritiky. Dodnes po internetu kolující reklama na přípravek pro hubnutí z roku 2000, Ultra fit and slim s Carnitinem, ve které Pawłowska na příkladu své postavy demonstruje účinnost koktejlů pro redukci hmotnosti, je využívána pro poukázání na její „selhání“ v cestě ke štíhlé postavě. Pro mladší generace by nejspíš Halina Pawłowska nebyla známou osobností spojovanou s tloušťkou nebýt youtubera Karla Kováře alias Kovyho, který za zesměšňování její postavy a vytváření parodií na její pořady o vaření sklízel na platformě YouTube před lety obrovský úspěch. Jeho videa však neměla šířit nenávisť ani zostuzovat, ale spíše pobavit a přijít ve své době na YouTube jako originální námět. Karel Kovář později natočil s Halinou Pawłowskou několik rozhovorů (Kovář, 2023), které svým vyzněním popřely jakoukoliv špatnou energii mezi nimi.

3.5. Bulvární média

Tabloidy nejsou výdobytkem současné společnosti, nýbrž médii, které si drží svá publika již několik století. Rozšiřují úderné a skandální zprávy, které mají oslovit široké masy čtenářů. Vznikly jako levnější konkurence seriózních médií zjednodušující informace pro lepší srozumitelnost. Bulvární média pro podložení svých tvrzení často používají nepřímé zdroje, anonymní informátory, klepy a spekulace. Lákají čtenáře na drama a skandály skrze zveličující titulky a fotky, ač má reálné sdělení minimální hodnotu. Jsou často kritizována za porušování etických norem a narušování soukromí jednotlivců (Osvaldová, Kopáč, 2016).

3.6. Analýza fat shamingových tendencí bulvárních článků vůči Halině Pawłowské

Texty zaobírající se vzhledem Haliny Pawłowské jsem po důkladné rešerši přerozdělila do několika kategorií na základě způsobu, kterým upozorňují na postavu Haliny Pawłowské.

Celkem pět kategorií popisuje opakující se mechanismy, kterými se texty snaží upoutat pozornost čtenářů.

3.6.1. Vytváření senzací

Halina Pawlowská je během celého zkoumaného období nazývána různými kategorizujícími přezdívkami, které jsou jí bulvárními médii přidělovány. Toto neformální nálepkování může ve čtenářích vyvolávat pocit opovržení spisovatelkou. Eufemismy, kterými je její postava označována v názvu textu často nesouvisí s celkovým vyzněním článků. Text z prosince roku 2012 nese název: „*Halino, bacha na ochránce zvířat se spreji! Pawlowská halí své velké tělo do lišky a tuleně*“. Označení „velké tělo“ v titulku Pawlowskou jen kategorizuje, ale s následujícím textem, rozebírajícím problematiku oblečení ze zvířecích kožešin, nesouvisí.

„*Lady XXL Pawlowská: Tancem rozhoupala loď!*“, hlásí titulek textu deníku Blesk.cz ze srpna roku 2012. Spisovatelka však podle následné reportáže a článku pokoušela napodobit španělský tanec. Podle autora textu tím měla rozhoupat loď a vyděsit jak přihlížející, tak sebe. Reportáž se ovšem nese v přátelském duchu a redaktorka Pawlowskou nijak neshazuje.

Často se v textech opakuje důraz na hodnotu a důležitost krásy, která podle bulvárních médií Pawlowské chybí. „*Spíš než krásou, oplývala Halina Pawlowská (69) vždy vtípem, díky kterému se také stala jednou z nejoblíbenějších českých spisovatelek.*“, se píše v textu o „slavných českých boubelkách“ ze září roku 2018.

Údajná proměna postavy, „*Halina Pawlowská překvapila: Hubenější než Přemek Forejt?*“, byla zásadní natolik, že o ní psalo ve stejný den více bulvárních deníků. Pawlowská na svém instagramovém profilu uveřejnila 7. srpna roku 2023 fotografii se svým přítelem, známým českým kuchařem, Přemkem Forejtem. Napsala: „*Mám dva nové kamarády, jeden je Naira a druhý Přemek. Miláčci hubení a přitom mají rádi jídlo.*“ (Pawlowská, 2023).

Z příspěvku se stala bulvární senzace, která byla postavena na komentářích pod ním. Podle všeho měla Pawlowská být výrazně štíhlejší než dříve a její sledující nešetřili komplimenty a gratulacemi, z čehož jistá novinářka ze serveru Super.cz vytvořila mediální rozruch. Sepsala článek, kde oslavuje její údajnou velkou proměnu a doufá, že spisovatelka prozradí svůj klíč k hubnutí. Sama Pawlowská se však o žádné redukci hmotnosti před tím nezmiňovala.

Objevily se ale i komentáře zpochybňující její vzhled nebo dotazy k efektivnímu hubnutí, které bulvár ihned otočil proti Pawlowské. „*...Plnoštíhlé ženy k ní vždy vzhlížely a uměly se díky*

*Halině přijmout takové, jaké jsou. Ted' ale spisovatelka na svých sociálních sítích sdílela fotku, kterou své příznivce přivedla do rozpaků,“ („Dechberoucí proměna Pawlowské! Halina je skoro poloviční“, 2023), se píše v textu deníku *ahaonline.cz*. „...Ted' ale všechny své fanoušky překvapila snímkem, který prozradil, že moderátorka značně zhubla. Lidé jí gratulují, někteří jsou ale z její proměny i trochu smutní.“ (Beranová, 2023).*

Oproti tomu text deníku *Blesk.cz* se pokouší srovnávat postavy Haliny Pawlowské a Přemka Forejta. A závěr článku je doplněn o komentář spisovatelky Pawlowské, která redukcí hmotnosti popírá a hovoří o opálení a vhodně zvolených šatech („*Halina Pawlowská překvapila: Hubenější než Přemek Forejt?*“, 2023). Texty o proměně a hmotnosti jsou tedy zcela vyfabulované.

Tato bulvárem vytvořená kauza o údajném hubnutí je v posledních pěti letech zkoumaného období ojedinělou záležitostí. Četnost textů zaměřených na postavu Haliny Pawlowské po roce 2018 klesla. Důvody těchto tendencí jsem však během svého výzkumu neodhalila.

3.6.2. Utvrzování skrze jiné osobnosti

Často opakujícím se jevem bulvárních článků hodnotících vzhled Haliny Pawlowské je titulek až nenávistně vyznívající a opírající se zároveň o jméno jiné známé osobnosti, která spisovatelku za její postavu kritizuje.

*„Robert Rosenberg se drsně opřel do Haliny Pawlowské: Vypadá jako prasnice!“ (Veškrnová, 2013). Jedná se o článek z deníku *Super.cz*, který poukazuje na nenávistné komentáře bývalého pornoherce Roberta Rosenberga z jeho sociálních sítí na adresu tlustých žen. „...Ale určitě bych nevystupoval s tím, že být tlustá je normální, nechápu, jak třeba může být populární Halina Pawlowská, taková prasnice, ...“. Zarážející je, že pro *Super.cz* byl bývalý pornoherec dostatečně relevantním *opinion leaderem*, že pod jeho jménem šířili nenávistné komentáře o ženském vzhledu a tloušťce.*

*„Odporná, protivná, hnusná žena. Do Haliny Pawlowské se nevybíravě pustila slovenská Zdena Studenková.“ (2015) Text deníku *Super.cz* popisuje rozhovor herečky Zdeny Studenkové, která je zde nazývána bývalým slovenským sex symbolem, pro televizi Markíza, ve kterém herečka popisovala svou zkušenost s Pawlowskou a nešetřila při tom vulgarismy. „... Prostě byla odporná, odporná. To je tak hnusná žena.“*

Deník *Super.cz* se navíc k nenávistnému komentáři Zdeny Studenkové v dubnu roku 2024 vrátil

v rubrice Flashback s titulkem „*Flashback: Agáta šokovala slovy o rozchodu, Halina Pawłowska je prý odporná a Ivana Gottová zdrtila fanoušky*“. Článek se níže věnuje mimo jiné komentáři Studenkové, která se do Pawłowské před lety opřela kvůli zrušené přípravě témat k rozhovoru do talk show Banánové rybičky, kterou Pawłowska moderovala.

„*Prachař se pustil do Pawłowské: Neměla by dva roky jíst, nevidí ani pánvičku!*“ (2016) Text z deníku *Blesk.cz* z 22. 3. 2016 čerpá z talk show 7 pádů Honzy Dědka, ve které herec David Prachař několik týdnů před tím vystoupil. „*Kvůli své obezitě se Halina Pawłowska téměř neudrží na nohou, přesto se ráda postaví za plotnu a s diváky se podělí o své recepty,*“ píše se v úvodu článku. Jízlivý komentář Prachaře na adresu Pawłowské měl vyznít jako vtíp. Diváci v sále se zasmáli, ale v textu článku působí mnohem hruběji a pohrdavěji než slova, která Prachař ve skutečnosti volil. Pocit opovržení Pawłowskou navíc umocňuje hypertextový odkaz na konci článku hlásající: „*Vše o obezitě a životě Haliny Pawłowské se dočtete zde.*“ Z textu je patrné, že je to právě deník *Blesk.cz*, kdo se snaží vytvářet z postavy spisovatelky problém, ubírat jí lidskou stránku a zúžit její veřejné působení pouze na vzhled.

3.6.3. Hledání souvislostí mezi postavou a rodinným životem

Často opakujícím se jevem analyzovaných článků je vytváření spojitostí mezi postavou Haliny Pawłowské a jejího soukromého života. Dochází především ke srovnávání spisovatelky s jejími rodinnými příslušníky nebo k vytváření spekulací o možných souvislostech dění v jejím soukromém životě a velikostí postavy.

V září roku 2011 vyšel na webu *Super.cz* text s titulkem: „*Roztomilé: Pyšná Halina Pawłowska ukázala svého boubelatého vnoučka. Je to celá babička.*“ Název se snaží utvářet souvislost mezi postavou Pawłowské a velikostí pětiměsíčního dítěte, což lze poznat až na základě fotografií, kde opálená Halina Pawłowska s modrými očima stojí vedle své dcery Natálie, která drží syna Huga s tmavě hnědými očima. Text se následně soustředí na hrdość Pawłowské na své vnouče, což dává do souvislosti s komplikovaným porodem, který Natálie se synem absolvovali. Srovnání boubelatého vnoučka se svou babičkou, který navíc svým vzhledem oproti jiným malým dětem nijak nevybočuje, proběhlo pouze pro vytvoření zajímavého titulku. Halině Pawłowské zemřel v roce 2013 manžel Zdeněk Pawłowský. Tato smutná událost nepřinesla spisovatelce klid od bulvárních médií, ale naopak způsob, jak zneužít situace pro vytváření skandálních titulků a hledání souvislostí mezi osobním životem a vzhledem. „*Zelené strašidylko Halina Pawłovská: Po smrti manžela jdou kila nahoru?*“ říká titulke článku ze serveru *Blesk.cz*, v textu se dále píše o rezignaci Pawłowské na svou postavu na základě smrti

jejího muže. Podnětem k sepsání tohoto článku mělo údajně být zelené pončo, které měla Pawłowska na sobě při návštěvě Divadla Broadway. „*Připomínala tak trochu Shreka z oblíbené pohádky pro děti. Sice roztomilou postavičku, ale přece jen poněkud objemnější...*“ („Zelené strašidylko Halina Pawłowska: Po smrti manžela jdou kila nahoru?“, 2014) Je ironické, že si novináři jako přirovnání k symbolu tloušťky vybrali zrovna postavu zlobra Shreka z pohádky, jelikož poselstvím tohoto filmu má být sebezpřijetí a odmítání stereotypů. Článek navíc použil smrt manžela pouze jako clickbait pro vytváření spekulací o spisovatelčině důvodu pro údajné nabírání hmotnosti a text se soustředí jen na tvar jejího těla a vzhled.

3.6.4. Vytváření spekulací o životním stylu

Halina Pawłowska se svou postavou prý bojovala již od mládí, nicméně v posledních letech na otázky týkající se jejího vzhledu reaguje povzneseně, s důrazem na sebezpřijetí a upřednostňování jiných životních hodnot. Takto však k jejímu tělu nepřistupují bulvární média, pro která jsou texty o přibírání a hubnutí slavných čtenářským lákadlem.

Titulek článku deníku *Blesk.cz* z roku 2014 nese název: „*Halina Pawłowska nebezpečně nabírá a přitom radí, jak zdravě jíst.*“ Článek reagující na křest spisovatelčiny nové knihy nemá zvláště vysokou informační hodnotu, jeho hlavní myšlenkou je propojení smrti manžela Haliny Pawłowské s jejím údajným přibíráním. V titulku zmíněné rady jak zdravě jíst narážejí na kuchařku *Zeptej se mámy aneb 100 receptů, jak se dožít 100 let*, kterou spisovatelka o pár let dříve vydala. „*Halina ale zářným příkladem zdraví s šancí na dlouhověkost rozhodně není. Spisovatelka už dosáhla takových rozměrů, že na fotografiích jde vidět, že ostatní ženy jsou oproti ní doslova poloviční.*“ Srovnávání velikosti a tvaru postavy se zdravotním stavem je jedním z několika způsobů, jimiž se texty pokoušejí Halinu Pawłowskou dehonestovat.

„*Takhle vypadají paty, které nosí obří nálož: Podívejte se, jak zanedbaně vypadají nohy Haliny Pawłowské.*“ Titulek svou snahou zostudit vzhled Haliny Pawłowské napovídá, v jakém duchu se ponese následný text. Článek deníku *Super.cz* z června roku 2015 se snaží shodit spisovatelku na základě vzhledu jejích chodidel: „*... Ač venku panovaly značně vysoké teploty, korpulentní herečka se potila ve svých oblíbených černých šatech. A nejen to! Spisovatelka, která se pyšní jedním z největších poprsí českého šoubyznysu, ukázala všem, že na pedikúře naposledy byla v minulém století.*“ Autorka jízlivou poznámkou o černých šatech naráží na postavu Haliny Pawłowské, ovšem u šatů nekončí: „*Nohy Haliny Pawłowské přeci jen snáší obrovskou zátěž, a to se muselo někde negativně projevit.*“ Vzhled chodidel autorka odůvodňuje postavou Haliny Pawłowské a zároveň tím odůvodňuje své fat shamingové tendence.

19. 6. 2017 byl na stránkách *Blesk.cz* uveřejněn rozhovor s Halinou Pawlowskou nesoucí název „*Halina Pawlowská kápala božskou: Kdy zuřím kvůli své nadváze!*“. Rozhovor se v první polovině týkal práce, natáčení filmu *Zoufalé ženy dělají zoufalé věci*, kterému je stejnojmenná spisovatelčina kniha předlohou. Otázkou „*Mimochodem, štve vás, když někdo komentuje vaši nadváhu?*“ se však redaktorka Michaela Remešová přesunula k bulvárem upřednostňovaným tématům týkajících se Haliny Pawlowské.

„*Strašně mě nebaví se bavit o mé nadváze!!! Copak si na ni už lidi nezvykli? Copak jsou Češi tak strašně pitomí, že pořád chtějí slyšet to samé a posmívat se někomu, kdo vybočuje z normy? Já myslím, že tak blbí nejsme, že se to lidem podsouvá, ten zlý, posměvačný pohled. Hůůů, založila jsem tři časopisy, mám tři TýTý za nejúspěšnější televizní pořad, Českého lva, jsem jednou z nejčtenějších českých spisovatelek...*“ reagovala Pawlowská, která zde výstižně popsala senzacechtivá bulvární média. Spisovatelčini obdivovatelé a fanoušci se nezajímají o její vzhled, ale o její díla a osobitý humor. Rozhovor se nesl v přátelské atmosféře a výše uvedený titulek vyzněl oproti skutečnosti příliš dramaticky.

24. 1. 2018 vyšel na webu *Blesk.cz* článek „*Halina Pawlowská: Tlustá jsem od 14 let! Jaká byla její nejdrsnější dieta?*“, který obsahuje útržky ze spisovatelčina rozhovoru pro rádio Impuls. Pod textem čtenáři naleznou krátký video rozhovor „*Pawlowská po smrti manžela má konečně chuť do života! Může za to láska!*“, ve kterém Pawlowská popisuje svou *One woman show*. Redaktor se na nic spojeného s hubnutím neptá a o manželovi spisovatelky také nepadne slovo.

V následujících letech množství útočných a shazujících textů vymizelo. O postavě Haliny Pawlowské se píše stále, ale v mnohem menší míře, bez dehonestujících pojmenování a s větší úctou.

3.7. Hodnocení

Z mého výzkumu vyplynulo, že na postavu Haliny Pawlowské je v průběhu let stále kladen vysoký důraz. Spisovatelčin vzhled je využíván pro vytvoření poutavého titulku, ale předmětem samotného textu je často jiné téma. Fat shamingové metody se často opakují a dají se rozdělit do skupin podle způsobu zostuzování.

Halina Pawlowská je v souvislosti se svou postavou bulvárními médii prezentována negativně bez ohledu na spekulace, které jsou v daný moment o jejím životním stylu utvářeny. Vychází-

li spekulace o špatném zdravotním stavu nebo nabírání hmotnosti, je prezentována jako odstrašující případ pro čtenáře. Pokud se v textech hovoří o hubnutí, přestává být spisovatelka údajně symbolem pro sebezpřijetí bez ohledu na vzhled pro své čtenářky. Přístup Haliny Pawlowské k vlastnímu tělu a veřejné kritice odráží její důraz na sebezpřijetí a hodnoty, které jsou pro ni důležitější než vzhled. Zatímco bulvární média se snaží využít její postavu k senzaci a zisku, Pawlowská svými reakcemi na ně a vlastní prací ukazuje, že skutečná hodnota spočívá v jejích literárních dílech a osobitém humoru. Navzdory neustálým útokům na její vzhled si dokáže zachovat nadhled a pokračovat ve své práci, přičemž se těší podpoře fanoušků, kteří ji oceňují pro její talent a charisma, nikoli pro vzhled.

I přesto, že k fat shamingu stále dochází, četnost článků rozebírajících postavu Haliny Pawlowské v průběhu sledovaného období klesla. Na počátku sledovaného období vycházely texty s titulky zesměšňujícími spisovatelčinu postavu, v posledních pěti letech se však fat shamingový narativ umírnil a texty vycházejí především o pracovním životě Pawlowské.

Závěr

Ve své bakalářské práci jsem se věnovala vnímání vzhledu, především obezity, a fat shamingových tendencí v médiích.

V teoretické části jsem zmapovala kořeny fat shamingu naší společnosti, roli médií v utváření normativních tělesných ideálů a tlak, který je ve spojitosti se vzhledem především na ženy utvářen. Na základě vzhledu posuzujeme jak sebe, tak ostatní, je pro nás měřítkem hodnoty člověka a ukazatelem postavení ve společnosti. Jsme k tomu vedeni od dětství, a to jak skrze mediální obsahy, tak doma rodinnými příslušníky a následně i vrstevníky.

V praktické části jsem analyzovala texty zaměřující se na postavu Haliny Pawlowské z let 2011 až 2024. K výrazným proměnám fat shamingu a vnímání tloušťky v českých bulvárních médiích za sledované období nedošlo. Během analyzovaného období docházelo k častému opakování jevů a vytváření souvislostí mezi tloušťkou a jejím vlivem na hodnotu a kvalitu života. Titulky článků měly přilákat čtenáře na přelomové informace ohledně vzhledu Haliny Pawlowské, ale reálné vyznění článků bylo často mnohem mírnější nebo jiné, než jeho název napovídal. Jméno Haliny Pawlowské je především využíváno pro vytváření senzací a získání pozornosti, autoři textů se nezamýšlejí nad tím, že by jejich jízlivé komentáře mohly mít na čtenáře negativní dopady. Příspěvky o Halině Pawlowské, které se týkají její postavy, spisovatelce v porovnání s jinými příspěvky, například o jejích knihách, odebírají lidskou

stránku a působí jako pouhý shluk negativních emocí. I přes to, jak je v naší společnosti kladen vysoký důraz na vzhled, došlo v posledních letech ke zmírnění rétoriky týkající se vzhledu Haliny Pawlowské, což dokazuje, že snaha o tělesnou inkluzivitu a společenské přijetí bez ohledu na tvar postavy se posouvá správným směrem.

Summary

In my bachelor's thesis, I focused on the perception of appearance, especially obesity and fat-shaming tendencies in the media.

In the theoretical part, I mapped the roots of fat shaming in our society, the role of the media in the formation of normative body ideals and the pressure that is mainly placed on women in connection with appearance. We judge both ourselves and others based on appearance, for us it is a measure of a person's value, an indicator of his position in society. We are guided to this from childhood, both through media content and at home by family members and subsequently by peers.

In one part, I analyzed texts focusing on the figure of Halina Pawlowská from 2011 to 2024. There were no practical significant changes in fat shaming and the perception of thickness in the Czech tabloid media during the observed period. During the analyzed period, there was a frequent repetition of phenomena and the creation of connections between obesity and its influence on the value and quality of life. The headlines of the articles were intended to attract readers to groundbreaking information regarding the appearance of Halina Pawlowská, but the real tone of the articles was often much milder or different than its title suggested. Halina Pawlowská's name is mainly used to create sensations and gain attention, the authors of the texts do not think about the fact that their scathing comments could have negative effects on the readers. Compared to other posts, for example about Halina Pawlowská's books, the ones which are about her figure take away her human side and seem like just a bunch of negative emotions. Despite the high emphasis placed on appearance in our society, the rhetoric regarding Halina Pawlowská's appearance has softened in recent years, which proves that the pursuit of body inclusivity and social acceptance, regardless of body shape, is moving in the right direction.

Použitá literatura

ALI, Myra. What does the 'perfect man' look like now? Online. BBC. 2021. Dostupné z: <https://www.bbc.com/culture/article/20210707-what-does-the-perfect-man-look-like-now>. [cit. 2024-07-18].

BACON, Linda, et al. Size acceptance and intuitive eating improve health for obese, female chronic dieters. *Journal of the American Dietetic Association*, 2005, 105.6: 929-936.

BERANOVÁ, Kristýna. Halino, vy jste poloviční. Slavná moderátorka Pawlowská svou novou fotkou vzbudila na internetu senzaci. Online. *Super.cz*. 2023. Dostupné z: <https://www.super.cz/clanek/celebrity-halino-vy-jste-polovicni-slavna-moderatorka-pawlowska-svou-novou-fotkou-vzbudila-na-internetu-senzaci-1229180>. [cit. 2024-07-28].

BÍNOVÁ, Štěpánka. 5 slavných českých boubelek, které se za kypré tvary ani trochu nestydí. Online. *Super.cz*. 2018. Dostupné z: <https://www.super.cz/clanek/celebrity-5-slavnych-ceskych-boubelek-ktere-se-za-kypre-tvary-ani-trochu-nestydi-591321>. [cit. 2024-07-28].

Dechberoucí proměna Pawlowské! Halina je skoro poloviční. Online. *Aha!*. 2023. Dostupné z: <https://www.ahaonline.cz/clanek/zhave-drby/206397/dechberouci-promena-pawlowske-halina-je-skoro-polovicni.html>. [cit. 2024-07-28].

DILLER, Vivian. The Case for Real Beauty. Online. *Psychology Today*. 2014. Dostupné z: <https://www.psychologytoday.com/us/blog/face-it/201403/the-case-real-beauty>. [cit. 2024-07-18].

ENGELN, Renee. *Beauty sick: how the cultural obsession with appearance hurts girls and women*. New York, NY: Harper an imprint of Harper CollinsPublishers, 2017. ISBN 9780062469779.

FARRELL, Amy Erdman. *Fat Shame: Stigma and the Fat Body in American Culture*. PDF. New York: New York University Press, 2011. ISBN 978-0-8147-2768-3.

FERGUSON, Sian. Is There a Relationship Between Social Media and Body Image? Online. *Healthline*. 2024. Dostupné z: <https://www.healthline.com/health/social-media-and-body-image>. [cit. 2024-07-18].

FIALOVÁ, Ludmila a František David KRCH. Pojetí vlastního těla: zdraví, zdatnost, vzhled. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 9788024621609.

FLETCHER, Jenna. What different eating disorders are there? Online. *Medical News Today*. 2023. Dostupné z: <https://www.medicalnewstoday.com/articles/326266>. [cit. 2024-06-10].

Foto, které nelichotí: Halino, z profilu už nikdy!. Online. *Blesk*. 2015. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/celebrity-ceske-celebrity/319502/foto-ktere-nelichoti-halino-z-profilu-uz-nikdy.html>. [cit. 2024-07-28].

FROTHINGHAM, Mia Belle. Moral Panic And Folk Devils. Online. *Simply Psychology*. 2023. Dostupné z: <https://www.simplypsychology.org/folk-devils-and-moral-panics-cohen-1972.html#Stanley-Cohens-Theory>. [cit. 2024-07-10].

GAILEY, Jeannine. The Violence of Fat Hatred in the “Obesity Epidemic” Discourse. Online. 2021. Dostupné z: <https://doi.org/https://doi.org/10.1177/0160597621995501>. [cit. 2024-07-27].

GHOSHAL, Malini. Ozempic: Overview, How It Works, and More. Online. 2023. Dostupné z: <https://www.healthline.com/health/drugs/ozempic>. [cit. 2024-07-07].

GUNNARS, Kris. The Harmful Effects of Fat Shaming. Online. *Healthline*. 2022. Dostupné z: <https://www.healthline.com/nutrition/fat-shaming-makes-things-worse?c=1679900198553>. [cit. 2024-06-10].

HAAS, Alexander a BROSIUS, Hans-Bernd. Agenda Setting. Online. Oxford Bibliographies. 2017. Dostupné z: <https://doi.org/10.1093/OBO/9780199756841-0021>. [cit. 2024-07-18].

Halina Pawłowska kápła božskou: Kdy zuřím kvůli své nadváze!. Online. *Blesk*. 2017. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/celebrity-ceske-celebrity/475044/halina-pawlovska-kapla-bozskou-kdy-zurim-kvuli-sve-nadvaze.html>. [cit. 2024-07-28].

Halina Pawłowska nebezpečně nabírá a přitom radí, jak zdravě jíst. Online. *Blesk*. 2014. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/celebrity-ceske-celebrity/254801/halina-pawlovska-nebezpecne-nabira-a-pritom-radi-jak-zdrave-jist.html>. [cit. 2024-07-28].

Halina Pawłowska neunese vlastní tělo: Už nedokáže stát na vlastních nohou!. Online. *Blesk*. 2016. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/celebrity-ceske-celebrity/374888/halina-pawlowska-neunese-vlastni-telo-uz-nedokaze-stat-na-vlastnich-nohou.html>. [cit. 2024-07-28].

Halina Pawłowska (69) o pohrdání kvůli tloušťce... Online. *Aha!*. 2024. Dostupné z: <https://www.ahaonline.cz/clanek/aha-pro-zeny-vip-svet/214554/halina-pawlowska-69-o-pohrdani-kvuli-tloustce.html>. [cit. 2024-07-28].

Halina Pawłowska větší než obvykle: Jak šel čas s jejími kily? Online. *Blesk pro ženy*. 2015. Dostupné z: https://prozeny.blesk.cz/clanek/pro-zeny-volny-cas-obrazem/357055/halina-pawlowska-vetsi-nez-obvykle-jak-sel-cas-s-jejimi-kily.html?_gl=1*_uigbv6*_ga*MjExNDkwMzMxNS4xNzE5MzIzMjg5*_ga_4Z1Y12C9E0*MTcxOTMyMzI4OC4xLjEuMTcxOTMyMzgwMi4wLjAuMTczMjU2OTY5Mg. [cit. 2024-07-28].

Halina Pawłowska: Když člověk hubne, není to sranda!. Online. *Blesk pro ženy*. 2017. Dostupné z: https://prozeny.blesk.cz/clanek/pro-zeny-vip-rozhovory/452332/halina-pawlowska-kdyz-clovek-hubne-neni-s-nim-sranda.html?_gl=1*_wdlm90*_ga*MjExNDkwMzMxNS4xNzE5MzIzMjg5*_ga_4Z1Y12C9E0*MTcxOTMyMzI4OC4xLjEuMTcxOTMyMzU3Mi4wLjAuMTczMjU2OTY5Mg. [cit. 2024-07-28].

Halina Pawłowska: Tlustá jsem od 14 let! Jaká byla její nejdrsnější dieta? Online. *Blesk*. 2018. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/celebrity-ceske-celebrity/519873/halina-pawlowska-tlusta-jsem-od-14-let-jaka-byla-jeji-nejdrsnejsi-dieta.html>. [cit. 2024-07-28].

HAYES, Adam. Fast Fashion: How It Impacts Retail Manufacturing. Online. Investopedia. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/f/fast-fashion.asp>. [cit. 2024-07-06].

CHERRY, Kendra. Social Comparison Theory in Psychology. Online. Verywell Mind. 2024. Dostupné z: <https://www.verywellmind.com/what-is-the-social-comparison-process-2795872>. [cit. 2024-07-12].

JIRÁK, Jan a KÖPPLOVÁ, Barbara. Masová média. 2., přepracované vydání. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0743-6.

KOVÁŘ, Karel. Kovy vs Halina: Parodie, Zlomeniny, Delulu (diaLOG) | KOVY. Online. 2023. Dostupné z: YouTube, <https://www.youtube.com/watch?v=9PKRpitwC6k> . [cit. 2024-07-20].

LABOS, Christopher. Weight-loss medication Ozempic prone to abuse. Online. In: The Gazette. 2024. Dostupné z: <https://montrealgazette.com/opinion/columnists/christopher-labos-new-class-of-weight-loss-medication-prone-to-abuse> . [cit. 2024-07-07].

Lady XXL Pawlowská: Tancem rozhoupala loď!. Online. *Blesk*. 2012. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/celebrity-ceske-celebrity/179781/lady-xxl-pawlowska-tancem-rozhoupala-lod.html>. [cit. 2024-07-28].

LEEMING, Dawn; BOYLE, Mary. Shame as a social phenomenon: A critical analysis of the concept of dispositional shame. *Psychology and psychotherapy: Theory, research and practice*, 2004, 77.3: 375-396.

LIPOVETSKY, Gilles. Třetí žena: neměnnost a proměny ženství. Prostor, 2007. ISBN 978-80-7260-171-4

MAJOR, Brenda, et al. The ironic effects of weight stigma. *Journal of Experimental Social Psychology*, 2014, 51: 74-80.

MANAVIS, Sarah. Preaching sustainability while hawking fast fashion – meet the greenwashing influencers. Online. The Guardian. 2023. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2023/dec/11/sustainability-fast-fashion-greenwashing-influencer-trend-> . [cit. 2024-07-07].

MAROÑO PORTO, Alex. Fatphobia on the screen: Society ‘would really prefer for fat people not to exist in public’. Online. *El País*. 2023. Dostupné z: <https://english.elpais.com/culture/2023-02-07/fatphobia-on-the-screen-society-would-really-prefer-for-fat-people-not-to-exist-in-public.html#> . [cit. 2024-06-11].

MONACO, Kristen. Eating Disorders Common in Overweight, Obese Young Adults. Online. 2018. Dostupné z: <https://www.medpagetoday.com/primarycare/eatingdisorders/73467> . [cit. 2024-06-10].

MUENTER, Olivia. Fast Fashion Is Bad For The Environment. For Many Plus-Size Shoppers, It's The Only Option. Online. Refinery 29. 2021. Dostupné z: <https://www.refinery29.com/en-us/2021/11/10781654/plus-size-fast-fashion-ethics> . [cit. 2024-07-07].

National Association to Advance Fat Acceptance. Online. Dostupné z: <https://naafa.org/>. [cit. 2024-06-16].

NICKERSON, Charlotte. Labeling Theory Of Deviance In Sociology: Definitions & Examples. Online. Simply Psychology. 2023. Dostupné z: <https://www.simplypsychology.org/labeling-theory.html#Labeling-and-Deviant-Behavior> . [cit. 2024-07-11].

NIINIMÄKI, Kirsi, et al. The environmental price of fast fashion. *Nature Reviews Earth & Environment*, 2020, 1.4: 189-200.

NORTJE, Alicia. Social Comparison Theory & 12 Real-Life Examples. Online. Positive Psychology. 2020. Dostupné z: <https://positivepsychology.com/social-comparison/#history> . [cit. 2024-07-12].

Obří břuch má už větší než mohutná prsa: Halina Pawłowska vypadá na šířku jako hodně přerostlý tank. Online. *Super.cz*. 2014. Dostupné z: <https://www.super.cz/clanek/celebrity-obri-bruch-ma-uz-vetsi-nez-mohutna-prsa-halina-pawlowska-vypada-na-sirku-jako-hodne-prerostly-tank-257636>. [cit. 2024-07-28].

Odporná, protivná, hnusná žena. Do Haliny Pawłowské se nevybíravě pustila slovenská Zdena Studenková. Online. *Super.cz*. 2015. Dostupné z: <https://www.super.cz/clanek/celebrity-odporna-protivna-hnusna-zena-do-haliny-pawlowske-se-nevybirave-pustila-slovenska-zdena-studenkova-350514>. [cit. 2024-07-28].

Omráčená Pawłowska: Opravdu si myslí, že jsem tak blbá. Online. *Aha!*. 2024. Dostupné z: <https://www.ahaonline.cz/clanek/zhave-drby/210843/omracena-pawlowska-opravdu-si-mysli-ze-jsem-tak-blba.html>. [cit. 2024-07-28].

OSBORN, Tigress. From New York to Instagram: The history of the body positivity movement. Online. BBC. Dostupné z: <https://www.bbc.co.uk/bitesize/articles/z2w7dp3>. [cit. 2024-06-16].

OSVALDOVÁ, Barbora a Radim KOPÁČ, ed. Co je bulvár, co je bulvarizace. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016. ISBN 978-80-246-3229-2.

Pawłowska a Novotný: Diety nefungují!. Online. *Blesk*. 2008. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/celebrity-ceske-celebrity/93199/pawlowska-a-novotny-diety-nefunguji.html>. [cit. 2024-07-28].

PETRUSEK, Miloslav a kol. Velký sociologický slovník. Praha: Karolinum, 1996. ISBN 80-7184-164-1.

Prachař se pustil do Pawłovské: Neměla by dva roky jíst, nevidí ani pánvičku!. Online. *Blesk*. 2016. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/celebrity-ceske-celebrity/382032/prachar-se-pustil-do-pawlowske-nemela-by-dva-roky-jist-nevidi-ani-panvicku.html>. [cit. 2024-07-28].

REILLY, Michael a HAKIMI, Amir. Social Media and the Rising Trend of Cosmetic Surgery. Online. *Psychology Today*. 2019. Dostupné z: <https://www.psychologytoday.com/us/blog/dissecting-plastic-surgery/201909/social-media-and-the-rising-trend-cosmetic-surgery>. [cit. 2024-07-18].

Roztomilé: Pyšná Halina Pawłowska ukázala svého boubelatého vnoučka. Je to celá babička. Online. *Super.cz*. 2011. Dostupné z: <https://www.super.cz/clanek/celebrity-roztomile-pysna-halina-pawlowska-ukazala-sveho-boubelateho-vnoucka-je-to-cela-babicka-4979>. [cit. 2024-07-28].

SAMUEL, Lawrence. The Psychology of Beauty. Online. *Psychology Today*. 2023. Dostupné z: <https://www.psychologytoday.com/intl/blog/psychology-yesterday/202311/the-psychology-of-beauty>. [cit. 2024-07-18].

SUAREZ-ANGELINO, Lena. Fat Shaming: Examples, Effects & How to Cope. Online. *Choosing Therapy*. 2023. Dostupné z: <https://www.choosingtherapy.com/fat-shaming/>. [cit. 2024-07-18].

ŠEFLOVÁ, Saša. Halino, bacha na ochránce zvířat se spreji! Pawłowska halí své velké tělo do lišky a tuleně. Online. *Super.cz*. 2012. Dostupné z: <https://www.super.cz/clanek/celebrity-halino-bacha-na-ochrance-zvirat-se-spreji-pawlowska-hali-sve-velke-telo-do-lisky-a-tulene-18042>. [cit. 2024-07-28].

ŠEFLOVÁ, Saša. Viděli jste něco tak velkého? Halina Pawlowská si vyrazila v kožichu. Online. *Super.cz*. 2012. Dostupné z: <https://www.super.cz/clanek/celebrity-videli-jste-neco-tak-velkeho-halina-pawlowska-si-vyrazila-v-kozichu-8782>. [cit. 2024-07-28].

ŠEFLOVÁ, Saša. Halina Pawlowská zhubla? Odložila smuteční i zeštíhlující černou a vypadala jako velká jahoda. Online. *Super.cz*. 2014. Dostupné z: <https://www.super.cz/clanek/celebrity-halina-pawlowska-zhubla-odlozila-smutecni-i-zestihlujici-cernou-a-vypadala-jako-velka-jahoda-268676>. [cit. 2024-07-28].

ŠEFLOVÁ, Saša. Nedávat do jídla smetanu je prý fobie: Pawlowská napsala další kuchařku. Doma jí ale vaří tchyně. Online. *Super.cz*. 2015. Dostupné z: <https://www.super.cz/clanek/celebrity-nedavat-do-jidla-smetanu-je-pry-fobie-pawlowska-napsala-dalsi-kucharku-doma-ji-ale-vari-tchyne-391405>. [cit. 2024-07-28].

Takhle si dopřává požitkářka Pawlowská: Řízečky, šunčička a spláchně to šampusem!. Online. *Blesk*. 2014. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/celebrity-ceske-celebrity/290719/takhle-si-doprava-pozitkarka-pawlowska-rizecky-suncicka-a-splachne-to-sampusem.html>. [cit. 2024-07-28].

VEŠKRNOVÁ, Anna. Robert Rosenberg se drsně opřel do Haliny Pawlowské: Vypadá jako prasnice!. Online. *Super.cz*. 2013. Dostupné z: <https://www.super.cz/clanek/celebrity-robert-rosenberg-se-drsne-oprel-do-haliny-pawlowske-vypada-jako-prasnice-211148>. [cit. 2024-07-28].

VEŠKRNOVÁ, Anna. Takhle vypadají paty, které nosí obří nálož: Podívejte se, jak zanedbaně vypadají nohy Haliny Pawlowské. Online. *Super.cz*. 2015. Dostupné z: <https://www.super.cz/clanek/celebrity-takhle-vypadaji-paty-ktere-nosi-obri-naloz-podivejte-se-jak-zanedbane-vypadaji-nohy-haliny-pawlowske-356033>. [cit. 2024-07-28].

VEŠKRNOVÁ, Anna. Halina Pawlowská a její netradiční povánoční detox. Zatímco ostatní hubnou, ona se láduje. Online. *Super.cz*. 2022. Dostupné z: <https://www.super.cz/clanek/celebrity-halina-pawlowska-a-jeji-netradicni-povanocni-detox-zatimco-ostatni-hubnou-ona-se-laduje-811232>. [cit. 2024-07-28].

VEŠKRNOVÁ, Anna. Mrňavá role, obří přednosti: Vnady Haliny Pawlowské se málem nevešly na filmové plátno. Online. *Super.cz*. 2018. Dostupné z:

<https://www.super.cz/clanek/celebrity-mrnava-role-obri-prednosti-vnady-haliny-pawlowske-se-malem-nevesly-na-filmove-platno-547956>. [cit. 2024-07-28].

VILLINES, Zawn. The effects of fat shaming on health. Online. *Medical News Today*. 2023. Dostupné z: <https://www.medicalnewstoday.com/articles/effects-of-fat-shaming?c=1455024213667> . [cit. 2024-06-10].

VOJTKO, Jan. Zostuzování vrstevníky i sociální sítě. V pubertě se nejvíce rozvíjí náhled na vlastní tělo, popisuje terapeut Vojtko. Online. *Český rozhlas*, 2024. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/zostuzovani-vrstevniky-i-socialni-site-v-puberte-se-nejvice-rozviji-nahled-na-9185950> . [cit. 2024-07-09].

WANNIARACHCHI, Vajisha Udayangi, et al. Hate Speech Patterns in Social Media: A Methodological Framework and Fat Stigma Investigation Incorporating Sentiment Analysis, Topic Modelling and Discourse Analysis. Online. *Australasian Journal of Information Systems*. 2023, s. 27. Dostupné z: <https://doi.org/https://doi.org/10.3127/ajis.v27i0.3929>. [cit. 2024-07-29]. DOPLNIT AUTORY XD”

Zelené strašidylko Halina Pawlovská: Po smrti manžela jdou kila nahoru? Online. *Blesk*. 2014. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/celebrity-ceske-celebrity/246915/zelene-strasidylko-halina-pawlovska-po-smrti-manzela-jdou-kila-nahoru.html>. [cit. 2024-07-28].

Teze bakalářské práce

SCHVÁLENO

5.10.23
M.T.

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK Teze BAKALÁŘSKÉ diplomové práce	
TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:	
Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta: Barbora Šabatová	Razítko podatelny: Univerzita Karlova Fakulta sociálních věd Došlo dne: 11-09-2023 -1- Čj: 222 Příloh: Přiděleno:
Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta: 2021/2022	
Fakultní e-mail diplomantky/diplomanta: 23146163@fsv.cuni.cz	
Studijní program/specializace: Mediální studia	
Název práce v češtině: Vývoj fat shamingu a pohledu na obezitu v českých médiích: případová studie zobrazení Haliny Pawlowské	
Název práce v angličtině: The Development of Fat Shaming and Views on Obesity in Czech Media: A Case Study of Halina Pawlowská	
Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2022/2023) (diplomovou práci je možné obhajovat nejdříve šest měsíců od schválení tezi) LS 2023/2024	
Základní charakteristika tématu a předpokládaný cíl práce (max. 1000 znaků): Halina Pawlowská se v českém mediálním prostředí pohybuje od konce osmdesátých let. Proslavila se především jako spisovatelka, moderátorka nebo scenáristka. Mnozí si však při zmínce jejího jména vybaví korpulentní postavu a na ni navázané diety. Cílem mé práce je zjistit, jak se v průběhu let posunul důraz na postavu Haliny Pawlowské ze strany médií.	
Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu): <ol style="list-style-type: none"> 1. Úvod 2. Teoretická část <ol style="list-style-type: none"> a. Fenomén fat shaming b. Vliv médií na vnímání lidského těla c. Ideál krásy 3. Praktická část <ol style="list-style-type: none"> a. Představení Haliny Pawlowské jako mediální osobnosti b. Analýza bulvárních článků zaměřujících se na postavu Haliny Pawlowské c. Rozbor vývoje článků a narativu 4. Závěr 	
Vymezení zpracovávaného materiálu (např. konkrétní titul periodika a období jeho analýzy): Bulvární tituly z let 1995, 2000, 2005, 2010, 2015 a 2020.	
Postup (technika) při zpracování materiálu: Základní kvalitativní a kvantitativní obsahová analýza	
Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a způsobu jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2–5 řádků): OSVALDOVÁ, Barbora a Radim KOPÁČ, ed. Co je bulvár, co je bulvarizace. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016. ISBN 978-80-246-3229-2. Kniha je dílem širokého kolektivu autorů pohybujících se v mediálním prostředí. Komplexně popisuje historii a vývoj bulvárních médií, české prostředí, bulvarizaci seriózního tisku nebo jak by měl čtenář s bulvárem pracovat.	

ENGELN, Renee. Beauty sick: how the cultural obsession with appearance hurts girls and women. New York, NY: Harper an imprint of Harper Collins Publishers, 2017. ISBN 9780062469779.

Kniha se zabývá obsesí se vzhledem a negativními dopady, které pro ženy a dívky přináší. Soustředí se mimo jiné na vliv médií, která nastavují nerealistické standardy krásy.

FIALOVÁ, Ludmila a František David KRCH. Pojetí vlastního těla: zdraví, zdatnost, vzhled. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 9788024621609.

Autoři v knize mapují různá témata spojená s přijímáním vlastního těla, například pohledem různých vědních oborů. Jedna z kapitol se zaměřuje na působení médií na tělesnost a na život člověka. Závěr knihy je věnován výchově ke zdraví.

GAILEY, Jeannine. The hyper (in) visible fat woman: Weight and gender discourse in contemporary society. Springer, 2014. ISBN 978-1-137-40716-0.

Autorka v knize analyzuje, jak v současné společnosti tloušťka ovlivňuje vnímání a identitu žen, a zkoumá způsoby, jakými média a společnost formují náš pohled na tělesnost a genderové role.

SOLOVAY, Sondra. Tipping the scales of justice: Fighting weight based discrimination. Prometheus Books, 2012. ISBN 9781573927642.

Kniha se zabývá diskriminací na základě váhy a tloušťky. Autorka se zaměřuje na právní aspekty tohoto problému a na případy, ve kterých se nadváha a tloušťka staly hlavními tématy u soudu. Poukazuje na důležitost utváření spravedlivější společnosti bez ohledu na hmotnost.

Diplomové práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let):

BEČVÁŘOVÁ, Lucie. Obezita a fat shaming v médiích na příkladu Patricie Solařikové a Super. cz. 2019.

BENÍČKOVÁ, Tereza. Stigmatizace osob s vyšší tělesnou hmotností. 2019.

KIM, Viktoriia. Fenomén krásy: proměny chápání ideálu ženské krásy ve vybraných médiích. 2022.

PAVLÍKOVÁ, Barbora. Zobrazení lidského těla v médiích a jeho vnímání mládeží. 2019.

Datum / Podpis studenta/ky

11.9.2023 *Yakatoral*.....

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

RETOVÁ IRENA
Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga

11/9/23 *BAI*
Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNĚ, PODEPSANĚ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO VE VYHLÁŠCE ŘEDITELE INSTITUTU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNY FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT SVÁZAT DO VÝTISKU DIPLOMOVÉ PRÁCE. TEZE NA IKSŽ SCHVALUJE GARANT PŘÍSLUŠNÉHO STUDIJNÍHO PROGRAMU.